

REAGOVANJA

STOLOVI ZA STONI FUDBAL
KLUBOVIMA „MESEČINA“

Poslovna filantropija

Kovač Gabor, vlasnik i direktor subotičkog Fornetija, nakon dvogodišnjeg pravljenja Programa Mesečina Udrženja za pozitivnu komunikaciju „Klub 21.“ u Subotici, i pružanje kontinuirane podrške kroz donaciju svojih proizvoda, poklonio je po jedan profesionalni sto za stoni fudbal Klubu „Mesečino 4“, koji radi u Osnovnoj školi „Kuzur Iščvan“ i Klubu „Mesečina 5“ u Osnovnoj školi „Jovan Mićić“.

Kovač Gabor je povodom loga izjavio da on kao poslovan čovek filantropiju shvata kao deo društveno odgovornog poslovanja preduzeća, koje predstavlja savremeno upravljanje preduzećem u kome se vodi briga o svim grupama u društvu, u svim aspektima poslovanja. Cilj takvog upravljanja je obezbeđenje višeg standarda življenja za ljude u preduzeću i van preduzeća, uz održavanje profitabilnosti. Za razliku od sporadičnih okacija, kada što je sponzorstvo ili pomoć nekoj kratkotrajnoj inicijativi, društveno odgovorno poslovanje preduzeća podrazumeva sistem vrednosti, pristup i način razmišljanja u upravljanju poslovanjem. Jedan od elemenata društveno odgovornog poslovanja je i davanje za opšte dobro, odnosno korporativna filantropija. Dok je filantropija, u najširem smislu, davanje novca za različite dobrovorne aktivnosti, korporativna filantropija je podrška neprofitnim organizacijama od strane preduzeća u novcu, prihvadama i uslugama.

Po mišljenju direktora Fornetija, ključ za brži i kvalitetniji razvoj lokalne zajednice je saradnja između državnog, poslovnog i neprofitnog sektora. Preduzeća koja žele i mogu da pokreću i podržavaju rešavanje društvenih problema teško da mogu samostalno utvrditi potrebe, analizirati moguća rešenja i pobrinuti se da se inicijativa kvalitetno sproveđe. Logičan partner u tome su im grupe građana ili neprofitne organizacije koje dobro poznaju problem sredine i imaju kapacitet da organizuju i sprovedu inicijativu za opšte dobro. Sa druge strane, preduzeća su u dužnosti znati, iskusstvo, sredstva i svoje proizvode, a ne samo novac. Jednostavno rečeno, od savremenih preduzeća se očekuje da budu odgovorno prema društvu. On, nadalje, smatra da je bitno znati odabrobiti partnersku neprofitnu ili drugu organizaciju, i dati da opšte dobro samo onima čiji projekat ili tema garantuju dugoročne pozitivne promene u svim zajednicama. Preduzeća Forneti mini pećiva d.o.o. u Subotici svoju filantropsku delatnost fokusira prevenčno na projektima koji po svojoj misiji služe deci, njihovoj što pozitivnije integraciji u društvo, naročito u multikulturalnim i mulfetičkim sredinama. Na bazi iznetih vrednosnih principa, subotički Forneti podržava i Program tolerancije koji se realizuje u Osnovnoj školi „Petefi Sándor“ u Starom Bečeju, koji takođe podržava i UNICEF.

Subotički Forneti je pozitivan primer transparentnosti društveno odgovornog poslovanja. Iz strukture davanja se vidi da daje zato što želi, a ne iz političkih motiva, kakav je slučaj kod većine domaćih kompanija i poznatih biznismenih [Podaci Svetske banke - DOP - za Srbiju i Crnu Goru, 2006]. Inače, transparentnost filantropske filozofije predstavlja organski deo funkcionišanja svakog normalnog zapadnog društva. Prvima radi švedska Orifløy kompanija u svom Etičkom kodeksu navodi: „Orifløy je suosnivač i aktivni učesnik u radu

Svetске dečje fondacije (World Childhood Foundation)“. Kod subotičkih preduzetnika i prisutnih kompanija, transparentnosti korporativne filantropije skoro da i nema. Izuzetak su Rotari klubovi, koji smatraju da je donacija u zdravstvene, socijalne i kulturne svrhe obaveza kako klubova, tako i članova.

U vreme kada strane fondacije u sve većem broju napuštaju Srbiju [18], tako manje-više siguran izvor dela budžeta za funkcionišanje NVO sektora ostaju samo lokalne samouprave, nevladine organizacije, naročito one manje sa socijalnim programima, moraju se suočiti sa problemom prikupljanja sredstava iz lokalnih izvora (Fundraising). Da bi to moglo efikasno obavljati, neophodne su im informacije o usmerenosti lokalnih preduzeća na polju korporativne filantropije.

Manje programe neprofitnih organizacija podržavaju, uglavnom kroz donaciju svojih proizvoda, manji i srednji preduzetnici, koji unutar porodice sa generacijom na generaciju prenose svoju filozofiju poslovanja, a ta filozofija tradicionalno obuhvata i davanje za opšte dobro – prvenstveno deci, siromašnima i društvena separiranim grupama. To su stare subotičke poslastičarice, pekare, trgovачke i занatečke radnje. Na drugom kraju se nalaze:

pozitivni primjeri mlađih preduzetnika, u čemu i širem značenju te reći, koji su boravili u inostranstvu na privremenom radu ili su tamu odrasli, učili, studirali i već tame stekli „kuluru“ donatorstva, kao najprirodnijeg odnosa prema opštini društvenim problemima. Tu treba ubrojati i one preduzetnike – neki vlasnici picerija, kafica i sl. – čiji je socijalni senzibilitet razvijen zato što su i sami počeli od ničega, a koji su tokom svoje poslovne karijere nailazili na pozitivno ophodnje ljudi iz uže društvene zajednice.

Sonja Lih, direktor Beogradskog fonda za političku izuzetnost, 7. juna ove godine na svečanosti u Beogradu povodom dodelje nagrade MESTA U SRCU američkog Džeferson instituta za najpozitivniji projekat građanske inicijative, u svom govoru je istakla da Srbija ima ogroman potencijal za društveno delovanje baš kroz nevladine organizacije, u kojima deluje čitava armija altruistički usmerenih ljudi, i da su građanima koji proživljavaju težak period društvenog razvoja i koji nemaju na koga da se ugledaju, ostaje jedino nevladine organizacije kao primer koji treba slediti, i da ih iz tog razloga treba na svaki mogući način podržavati.

Deže Kiš

